

Datum	28 februari 2019
Nummer	2019-04-05 b
Datum commissievergadering	9 april 2019
Datum raadvergadering	23 april 2019

OPLEGGER

Registratienummer	2019-09461 / 19Z.001497
Onderwerp	Zienswijze Strategische Agenda Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Portefeuillehouder	Arnoud Rodenburg
Uiterste behandeldatum (+reden)	28 mei 2019 (termijn zienswijze loopt af op 29 mei 2019)
Eerdere besluitvorming	Oprichting MRDH (december 2014) op basis van Agenda Economisch Vestigingsklimaat en Strategische bereikbaarheidsagenda. Regionaal Investeringsprogramma (9 december 2016).
Samenvatting	De MRDH is verplicht om iedere nieuwe raadsperiode een strategische agenda vast te stellen. De (concept) strategische agenda bevat de prioriteiten en hoofdlijnen voor het regionaal beleid voor de huidige raadsperiode op het terrein van economisch vestigingsklimaat en bereikbaarheid. Voorstel is om een instemmende zienswijze in te dienen.
Te nemen besluit	1. In te stemmen met de concept-Strategische agenda MRDH; 2. Een instemmende zienswijze in te dienen op basis van de concept brief met kenmerk 2019-09493.
Bijlagen	1. (concept) Strategische Agenda MRDH, versie 22 februari 2019; 2. Concept brief gemeentelijke reactie op strategische agenda 3. Aanbiedingsbrief MRDH indienen zienswijze d.d. 13 maart 2019; 4. Verslag 4 regiobijeenkomsten; 5. Brief EBZ, reactie strategische agenda d.d. 1 februari 2019; 6. Brief AB aan adviescommissies EV en Va d.d. 8 maart 2019; 7. Brief AB aan lijsttrekkers Provinciale Staten d.d. 20 maart 2019.
Advies commissie	De commissie stemt in met het voorstel en geleidt het als hamerstuk door naar de gemeenteraad.

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord opmerking: Arjan de Vos griffier Arnoud Rodenburg burgemeester
---------------------	--

Inleiding

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is verplicht om iedere raadsperiode een strategische agenda vast te stellen. Het proces hiertoe is in 2018 gestart met regionale bijeenkomsten voor bestuurders en raadsleden. Laatste onderdeel voorafgaand aan de vaststelling door het Algemeen Bestuur (AB) is de zienswijzenprocedure. Met bijgevoegde brief van het AB van de MRDH zijn de 23 gemeenteraden uitgenodigd te reageren.

De strategische agenda bestaat uit vier ambities. Als opbrengst van de regionale bijeenkomsten zijn binnen deze ambities 10 focuspunten vastgesteld. Dit zijn :

1. Vernieuwen economie:
 - a. In het bijzonder aandacht voor MBO en HBO bij arbeidsmarkt en onderwijs;
 - b. Actieve stimulering van innovatieve economie via fieldlabs, campussen en start-up ondersteuning;
 - c. Het betrekken van midden- en kleinbedrijf bij economische vernieuwing.
2. Versterken van stad en omgeving:
 - a. Behoud van groene gebieden;
 - b. Werklocaties en bereikbaarheid als onderdeel van verstedelijking.
3. Verbeteren van de bereikbaarheid:
 - a. Het belang van OV-investeringen en de financiering daarvan;
 - b. OV als middel om in groeiende mobiliteitsbehoefte te voorzien;
 - c. Aansluiting van de strategische agenda op de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid.
4. Veranderen van energie:
 - a. Praktisch geschoolde banen bij de energietransitie;
 - b. Omvang van de energietransitie en de noodzaak van regionale samenwerking.

De Strategische Agenda is opgebouwd vanuit deze vier ambities. Per thema zijn doelen geformuleerd. Deze doelen zijn afgeleid vanuit de 10 focuspunten. Een toelichting op de beleidsdoelen is opgenomen onder het kopje 'argumenten'. Op de ambities en doelen kan een instemmende zienswijze worden afgeven. Voor deze zienswijze is een concept brief bijgevoegd.

Beoogd effect

Doel van de Strategische Agenda is het benoemen van de maatschappelijke opgaven voor de metropoolregio en de wijze waarop de 23 gemeenten de strategische opgaven gezamenlijk aanpakken. Het bevat de ambities en doelen en vormt daarmee het handelingsperspectief binnen de regio. Voor de uitvoering wordt gebruik gemaakt van de bestaande instrumenten, zoals het Regionaal Investeringsprogramma, de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid en het MIRT gebiedsprogramma. De begroting MRDH en de werkplannen vormen het operationeel kader voor de MRDH.

Argumenten

1. Vernieuwen economie als middel voor versterken welvaart en welzijn
Groei of economische vernieuwing is geen doel op zich. Vernieuwen van de economie is een middel om de welvaart en het welzijn binnen de regio te versterken. De Roadmap Next Economy is bij dit thema en volgende thema's de lange termijnvisie. De regionale strategie op basis van dit hoofdstuk is het bedrijfsleven en de kennisinstellingen te faciliteren om versneld over te schakelen naar een nieuwe economie gebaseerd op circulariteit en digitalisering. Deze versnelling kan een voorsprong opleveren ten opzichte van andere stedelijke agglomeraties, waardoor een meer inclusieve economische groei ontstaat en de regio minder conjunctuurgevoelig is. Deze ontwikkeling kan alleen slagen door een gezamenlijke strategie die uitgaat van het hoogste rendement en niet het verdelen over alle gemeenten. Een versnelde regionale groei van de nieuwe economie heeft een positief effect op de lokale economie en arbeidsmarkt.
De volgende doelen zijn in de strategische agenda geformuleerd:
 - *Stimuleren van innovatieve en economische groei*
Instrumenten hierbij zijn de fieldlabs en InnovationQuarter. De inzet van deze instrumenten wordt uitgewerkt in programma's voor de slimme maakindustrie, energie en klimaat, zorg en voedsel. Deze programma's zijn ondersteunend aan innovatieve bedrijven uit onze gemeente en Greenport of hebben indirect invloed op de kwaliteit van leven voor onze inwoners.

- *Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt*
Met dit doel wordt invulling gegeven aan de sociale component die onlosmakelijk verbonden is aan de omschakeling naar een nieuwe economie. In combinatie met de human capital agenda vanuit de Economic Board Zuid-Holland (EBZ) richt dit doel zich op onbenut arbeidspotentieel, aantrekken van voldoende opgeleid personeel en de omscholing van bestaand personeel. De fieldlabstructuur en campusontwikkeling zijn instrumenten die deze ontwikkeling ondersteunen. Voor Midden-Delfland kan hierbij in het bijzonder gedacht worden aan Equestrium, World Horti Centre en de Food Inspiration Academy.
- *Goede digitale connectiviteit*
Een belangrijk onderdeel van de nieuwe economie is 'the internet of things'. Voor de nieuwe economie is digitale connectiviteit een harde randvoorwaarde. Glasvezel en 5G zijn voor de concurrentiepositie van bedrijven noodzakelijk. Gebruik van big data en andere ontwikkelingen maken dat 5G en glasvezel kunnen doorgroeien naar een basisvoorziening voor inwoners. Dit beleidsveld is nog nergens ontwikkelt. Binnen de MRDH is daarom onlangs besloten een regionaal netwerk op te richten om deze ontwikkeling te versnellen en te ondersteunen.

2. Versterken van stad en omgeving voor een beter vestigingsklimaat

Mondiale ontwikkeling is dat het aantal inwoners binnen steden groeit. De grootste groei van de economie ontstaat in interactiegebieden. Met de groei van steden ontstaat een grotere druk op ruimtegebruik, doordat wonen, economie en mobiliteit fysieke ruimte vragen. Versterken van het economisch vestigingsklimaat vraagt een aantrekkelijke regio, waarbij landschap een belangrijke factor is. Het behoud van het Bijzonder Provinciaal Landschap van Midden-Delfland is onderdeel van de regionale ruimtelijke strategie. In het hoogstedelijk gebied is de strategie zoveel mogelijk wonen en werken te combineren, waarbij hoogwaardig OV een randvoorwaarde en katalysator voor de verstedelijking is.

Binnen deze ambitie wordt goed zichtbaar dat de MRDH in de regio twee rollen heeft. Namelijk de formele taken van 'versterken economisch vestigingsklimaat' en 'vervoersautoriteit'. Het werken aan deze taken is onlosmakelijk verbonden aan ruimtelijke ontwikkelingen vanuit verstedelijking, landschap, klimaat en energie. De gemeente Midden-Delfland heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat een bredere taakopvatting van de MRDH wenselijk is. Namelijk de formele taken en het functioneren als regionaal netwerk op de andere fysieke beleidsterreinen. In de inleiding van de strategische agenda is dit standpunt onderschreven: *"Deze ambities hebben ieder een eigen dynamiek en doen een beroep op de verschillende rollen die de MRDH kan aannemen"*.

- *Ruimte om te werken*
De ruimtelijke inrichting is een bevoegdheid van de provincie. Vanuit de samenwerking binnen de MRDH adviseren de 23 gemeenten over de werklocaties. Voor detailhandel, bedrijfsterreinen en kantoren wordt gewerkt vanuit één gezamenlijke strategie.
- *Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor*
Het belang van het open en groen houden van de landschappen is in de strategische agenda bij diverse doelen nadrukkelijk genoemd. De boer, die werkt vanuit het principe van de Kringlooplandbouw, is als hoeder van het landschap benoemd. Aanvullend hieraan is als economisch pijler voor het landschap de stedelijke recreant benoemd. De individuele gemeenten dienen hierbij hun eigen marketing te regelen. Doel van de regio is om te komen tot een samenhangende bundeling van lokaal beleid binnen de vrije tijdseconomie gericht op de inwoners van de metropoolregio. Dit sluit aan op het beleid van Midden-Delfland op het gebied van marketing en versterken stad-land relatie.
- *Samen voortvarend werken aan woningbouw, bereikbaarheid en werklocaties*
Vanuit dit doel ondersteunt de MRDH gemeenten bij de verstedelijkingsopgave voor het realiseren van een samenhangend beleid voor wonen, werken, bereikbaarheid en duurzaamheid. Kern is binnenstedelijk bouwen op locaties waar hoogwaardig openbaar vervoer aanwezig is of wordt gerealiseerd. Belang van Midden-Delfland hierbij is vanuit het regionaal belang van landschap gebruik te maken van meekoppelkansen om de kwaliteit van het landschap te versterken. Voorbeelden zijn het realiseren van de wateropgave met ecologische en recreatieve verbindingen en het versterken en uitbreiden van verbindingen naar bestaand en nieuw stedelijk gebied.

3. Verbeteren van de bereikbaarheid om agglomeratiekracht te versterken

Het instrument om de bereikbaarheid te versterken is de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid uit 2016. Hierin is bereikbaarheid ook geen doel op zich, maar een middel om de economische positie van de regio te versterken zonder de leefbaarheid negatief te beïnvloeden. In en nabij Midden-Delfland zijn diverse projecten actueel. Op regionaal niveau is hierbij meer regie wenselijk om ook de onderlinge relaties zichtbaar te houden en een optimaal resultaat te bereiken.

- *Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen*

Voor de toplocaties geldt als beleidsdoel van een reistijd van maximaal 45 minuten. Het benutten van OV neemt hierin een steeds belangrijke positie in. Aanvullend is het stimuleren van de fiets. Beide maatregelen moeten bijdragen aan de ambitie om de CO₂ uitstoot met 30% te verminderen. Extra en betere fietspaden bieden voor Midden-Delfland een meerwaarde in combinatie met de recreatieve netwerken. Viersporigheid tussen Delft en Schiedam heeft een hoge prioriteit. In het Investeringsprogramma is de inpassing hiervan als apart sleutelproject benoemd.

- *Verbetering kwaliteit en efficiency OV*

Bereikbaarheid toplocaties en kwaliteit OV zijn onderling verweven. De groei van het gebruik is groter dan verwacht, waarbij het budget geen gelijke positieve trend vertoont. De MRDH blijft werken aan sneller en beter OV, zoals het gebruik van het systeem van R-net. Met innovatie op onderhoud, beheer en tariefstelling wordt gewerkt aan het efficiënter gebruik van het beschikbare budget. Tegelijkertijd wordt nadrukkelijk aan het Rijk gevraagd om extra budget. Dit is noodzakelijk om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen, zeker ook in het kader van de verstedelijking.

- *Betrouwbaar op weg*

Een goede doorstroming heeft een economisch belang. In het bijzonder geldt dit voor de mainport en greenport. In en nabij Midden-Delfland zijn diverse projecten actueel. Voorbeelden zijn de Maasdeltatunnel, N468, reconstructie N223, verbreding N211, ontsluiting N222 (Westlandroute) in combinatie met de Harnaschknoop, verbreding A4 (Ketheltunnel-N14), onderzoek A20 (afritten 6 en 7). Het grote aantal infrastructurele projecten vraagt regie op regionaal niveau om de onderlinge relaties zichtbaar te houden en een optimaal resultaat te bereiken.

- *Versnellen van innovatie in mobiliteit*

Smart mobility biedt kansen om het bestaande wegennet efficiënter te gebruiken. Het gaat hierbij om zelfrijdend vervoer, platooning van vrachtwagencombinaties en gebruik van big data om verkeersstromen te reguleren. Deze technieken kunnen er voor zorgen dat de doorstroming verbetert zonder extra nieuwe infrastructurele werkzaamheden. Het stimuleren en benutten van deze innovatieve technieken heeft in de regio prioriteit. Het heeft namelijk effect op de doorstroming en biedt economische potenties binnen de regio, mede ook door gebruik van de aanwezige kennisinstellingen.

- *Verhogen verkeersveiligheid*

In de sterk verstedelijkte zuidwestelijke Randstad is sprake van vele verkeersstromen. Het verbeteren van de verkeersveiligheid is hierbij noodzakelijk. In de regio wordt gewerkt vanuit het meerjarenprogramma 'Maak van de nul een punt'. Het gaat hierbij om strategie waarbij educatie, infrastructurele verbeteringen en handhaving op elkaar afgestemd gebruikt worden. Het verbeteren van het fietsnetwerk heeft hierbij extra aandacht. Dit is ook van belang voor de recreatieve routes tussen het stedelijk gebied en het landschap van Midden-Delfland

4. Veranderen van energie voor een beter klimaat

De Regionale Energiestrategie (RES) moet de uitwerking worden van de ambities op het terrein van verminderen van het energiegebruik en het opwekken van hernieuwbare energie. De haven vervult hierbij een centrale rol. Het economisch belang van voldoende energie is hoog. Dit geldt in het bijzonder voor de Greenport dat een grootverbruiker in energie is. Tegelijkertijd is binnen de Greenport sprake van innovatie door gebruik van warmte. Binnen de sector industrie uit het Klimaatakkoord is dit een sector die de doelstellingen wel kan halen. Overheden in samenwerking met kennisinstellingen vervullen hierbij een faciliterende rol.

- *Minder CO₂ uitstoot bij verkeer*
Verkeer zorgt voor een hoge CO₂ uitstoot. Regionale ambitie is de uitstoot in 2025 met 30% te verlagen ten opzichte van 2016. Dit vraagt vergaande maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan bevorderen elektrisch rijden met laadpalen, bevoorraden binnensteden met elektrische voertuigen, nieuwbouw bij HOV en emissieloos OV. Het regionaal beleid wordt voor Midden-Delfland een kader voor de lokale maatregelen.
- *Meer regionale samenwerking bij de energietransitie*
Op het terrein van de energietransitie zet de MRDH in op de regionale regiefunctie. Het gebied van de MRDH is aangewezen als samenwerkingsregio voor de RES. Voor de transitie is afstemming, samenwerking en kennisdeling noodzakelijk. Een belangrijk aandachtspunt is het samenbrengen van de industriële restwarmte en potentieel aan geothermie om het proces om te komen tot gasloze kassen en woningen te ondersteunen. Het belang van Midden-Delfland is hier direct bij betrokken. Aanvullend vraagstuk bij deze transitie is waar en hoe de infrastructuur voor warmtenetten en warmterotonde in te passen in het landschap en de volle ondergrond.

Kanttekeningen

1. Ambities moeten concreet gemaakt worden
De ambities in de Strategische Agenda zijn hoog en abstract omschreven. Een hoge ambitie is noodzakelijk omdat uit eerdere onderzoeken blijkt dat het economisch potentieel binnen de regio onvoldoende wordt benut. Voor het vergroten van het welzijn en de welvaart van inwoners is dit onwenselijk. De RNE biedt een leidraad om de omschakeling naar een circulaire en digitale economie te versnellen. De afgelopen periode zijn vanuit dit kader projecten ondersteund met inzet, kennis en subsidies. Een voorlopige eerste conclusie is dat de economische ontwikkeling in de regio relatief beter is dan andere grootstedelijke agglomeraties. Het consequent regionaal samenwerken vanuit de gedeelde ambities heeft een meerwaarde voor de regio en daarmee ook voor de inwoners en bedrijven uit onze gemeente.
2. Regionale samenwerking is niet democratisch gelegitimeerd
Veel besproken nadeel van regionale samenwerking is dat de invloed vanuit de gemeente en gemeenteraden beperkt is. De maatschappelijke opgaven die in de strategische agenda zijn benoemd, kunnen echter niet door één gemeente uitgevoerd worden. Samenwerking is noodzakelijk, maar laat in de praktijk ook een meerwaarde zien voor inwoners en bedrijven. Landelijk wordt gewerkt aan een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen om meer sturingsinstrumenten aan de gemeenteraden te geven. Binnen de MRDH worden op basis van de tussentijdse evaluatie maatregelen geïmplementeerd. Een voorbeeld hiervan is een gewijzigde werkwijze van de Adviescommissie EV en Va. Overigens geldt voor de samenwerking binnen de MRDH dat formeel geen gemeentelijke taken zijn overgedragen. Uiteraard geldt wel de verwachting dat gemeenten zich committeren aan de regionale afspraken en kaders.

Financiën

Aan de uitvoering van dit raadsvoorstel zijn geen directe kosten verbonden. Voor het versterken van het economisch vestigingsklimaat draagt de gemeente aan innovatieve projecten via een inwonersbijdrage. Deze is voor 2020 begroot op € 2,68. Deze bijdrage is onderdeel van het voorstel voor de Begroting 2020-2023 van de MRDH. Planning is dit voorstel aan te bieden voor de raadscyclus van mei 2019.

Het handelingsperspectief van de strategische agenda is een kader voor lokale en regionale projecten. Deze vragen een ambtelijke inzet en in veel situaties ook een gemeentelijk budget. In die situatie zijn de financiën onderdeel van het projectvoorstel of de reguliere gemeentebegroting.

Communicatie

Dit voorstel vraagt geen directe communicatie. Het handelingsperspectief van de strategische agenda is in het bijzonder bedoeld voor een strategische afstemming van regionaal gedragen beleidskeuzes. Hiermee zorgt voor regionaal draagvlak over ambities en is het één van de kaders voor lokaal beleid en projecten.

Vervolgstappen

Een schriftelijke reactie als zienswijze is bij dit raadsvoorstel gevoegd. Tot en met 29 mei kunnen de 23 gemeenteraden een zienswijze indienen. Op basis van deze zienswijzen wordt de Strategische Agenda aangeboden aan het AB van de MRDH 12 juli 2019.

Reactie college op commissiebehandeling